

Konsekvenserna av att GD GROW överger den sociala ekonomin i ett kritiskt skede

Generaldirektoratet för inre marknaden, industri, entreprenörskap och små och medelstora företag (GD GROW) har länge varit en stöttepelare för den sociala ekonomin, som främjar innovation, hållbarhet och tillväxt för alla. Det senaste tillkännagivandet om att GD GROW från och med den 1 maj kommer att avstå från sitt engagemang för den sociala ekonomin kommer dock i ett kritiskt ögonblick. Det kommer att få långtgående konsekvenser, undergräva de framsteg som uppnåtts och stoppa framtida framsteg i detta avgörande ekosystem. Och framför allt undergräver detta beslut ekonomisk politik baserad på människor och lokala behov.

Det geopolitiska landskapet är i kaos, EU:s ekonomi och levnadssätt hotas av uppsvinget av internationella handelsnormer, inflationstryck, krig vid våra gränser och hot mot vår demokrati. Den nya kommissionens svar är att fokusera på konkurrenskraft och försvar, vilket naturligtvis är nödvändigt, men till vilken kostnad och hur? Kommissionsledamot Séjournés snäva strategi är att fokusera på vår exportekonomi och samtidigt överger han den enda ekonomin som har visat sig vara motståndskraftig i en tid av kris. Den 1 maj kommer enheten med ansvar för social ekonomi (SE) och socialt entreprenörskap att avvecklas i GD GROW. När enheten för social ekonomi avvecklas kommer institutionell kunskap att byggas upp under det senaste decenniet att gå förlorad. Som alarmerande avbröts plötsligt vissa fonder som stödjer SE-aktörer (COSME) nuförtiden, vilket väckte alarmerande oro för ekosystemet.

Detta beslut är varken ekonomiskt eller administrativt vettigt. Den sociala ekonomins ekosystem är ekonomiskt sett ett viktigt sådant, i nivå med fordonssektorn: den sociala ekonomin har över 4 miljoner företag och organisationer som direkt sysselsätter över 11 miljoner människor och 2021 hade den en omsättning på nästan 1 biljon euro (det är mer än den schweiziska BNP förra året).

Det finns mer med den sociala ekonomin: den integrerar på ett unikt sätt ekonomiska, sociala och miljömässiga mål. Den prioriterar sociala mål framför vinst, återinvesterar inkomster i de sociala målen och arbetar med demokratiskt styre. Det är en ekonomi som fungerar för människor och planeten.

OECD, FN, ILO och Europeiska kommissionen har erkänt SE:s bidrag till inkluderande tillväxt, sammanhållning, hållbarhet, innovation och demokrati. År 2023, i slutet av 2023, enades alla 27 medlemsstater om att "vidta åtgärder för att erkänna och stödja den sociala ekonomins roll", inklusive att integrera den sociala ekonomin i den nationella industripolitiken. SE stöder EU-mål som lokala värdekedjor, kvalitetsjobb och en ren industriell omställning. Drivet av lokalt förankrade företag svarar SE på samhällets behov samtidigt som de exporterar globalt. Dess demokratiska styrning inkluderar arbetare, konsumenter och medborgare, vilket minskar riskerna för låg risk för "off-shoring", delokalisering och mördarförvärv. Dessa funktioner gör SE nyckeln till en "Made in EU"-strategi.

SE-företag verkar överallt – från huvudstäder till landsbygdsområden (som utgör 45 % av EU:s mark och 21 % av befolkningen) – och erbjuder extremt konkurrenskraftiga företag

lika mycket som viktiga tjänster i underbetjänade områden som gör det möjligt för samhällen att frodas. Från små företag till stora koncerner, SE tillhandahåller unika lösningar på energikrisen, bostadskrisen och ger människor och företag möjlighet att använda digitala lösningar. Det driver Europas hållbara jord-till-bord-strategi. Vi är din ömsesidiga hälsa, din idrottsförening, din etiska ekonomiska partner, ditt lokala kulturhus, vi tar hand om dina spädbarn och äldre, vi är aktiva i industriell verksamhet och i den cirkulära ekonomin, vi tillhandahåller jobb till alla, inklusive personer med funktionsnedsättning.

Dessutom är SE en pelare för demokrati, tack vare civilsamhällets organisationer och genom dess demokratiska styrning som upprätthåller europeiska värderingar om värdighet, frihet, jämlikhet och mänskliga rättigheter. Genom hållbarhet och gemenskapsmakt bygger den ett motståndskraftigt, rättvist och inkluderande Europa. För att vara rättvis har Europeiska kommissionen inte helt förkastat SE: tack vare en stark lobby har kommissionär Roxana Mînzatu fått mandat av president von der Leyen i hennes uppdragsbrev att stödja SE. Hon har entusiastiskt accepterat denna roll och är engagerad i att ytterligare främja och genomföra handlingsplanen för den sociala ekonomin som antogs 2021. Detta initiativ stöddes av både kommissionärerna för sociala frågor och den inre marknaden eftersom de förstod att SE står på två pelare: social och ekonomisk. Detta återspeglades i det intensiva samarbetet mellan GD GROW och GD Sysselsättning för att vidareutveckla SE i sina respektive verksamheter och politik. Att skilja den ekonomiska och industriella dimensionen från dess sociala uppdrag undergräver effekten av SE som spelar en avgörande roll för att främja industriell självständighet, konkurrenskraft och territoriell motståndskraft.

Att avveckla SE-enheten inom GD GROW är ett stort misstag, det kommer inte att finnas någon kvar som sysslar med den inre marknaden för att övervaka initiativ och politik som påverkar SE. Det försvagar inte bara förståelsen av SE, det hindrar ett sammanhängande förhållningssätt till SE i den ekonomiska politiken och kommer att avsluta GD GROW:s initiativ för att göra det möjligt för SE-företag att få tillgång till marknader och stöd på lika villkor som den privata vinstdrivande sektorn. Denna nedskärning kommer att resultera i färre mänskliga och finansiella resurser och expertis för SE-företag inom kommissionen. Faktum är att viktig finansiering för SE (COSME-samtal) plötsligt stoppades förra veckan, utan någon förklaring. Detta kommer i en tid av en föränderlig värld. SE har visat sig motståndskraftigt under alla de senaste kriserna (2008 och covid) och är en bevisad källa till motståndskraft för lokalsamhällen. Dess utslutning från kommissionens ekonomiska och industripolitiska gren i denna kritiska tidpunkt är obegripligt. I Letta-rapporten om den inre marknaden erkändes att EU är mer än en marknad. De problem vi står inför kan inte lösas om ekonomisk praxis skiljs från sociala hänsyn. Vi behöver en ekonomisk politik som integrerar sociala och miljömässiga dimensioner och det betyder också att vi stöder en ekonomi som integrerar dessa aspekter genom design.

I detta sena skede förväntar vi oss inte att kommissionsledamot Séjourné ska ändra sitt beslut och behålla en fullt bemannad SE-enhet inom GD GROW. Vi har försökt övertyga honom men inte en enda medlem av hans kabinett kunde hitta tid att träffa oss. Kommissionens expertgrupp för den sociala ekonomin (GECES) fick inte vänligheten att

bli konsulterad i förväg, den fick bara veta att GD GROW inte längre skulle delta i expertgruppen.

Vi ber dock att Séjourné ser till att den sociala ekonomin fortsätter att ha en närvaro inom hans avdelning. Detta kräver åtminstone att en högre tjänsteman från kommissionen tilldelas ansvar för den sociala ekonomins ekosystem med ansvar att övervaka alla industriella initiativ och politik som påverkar SE och att samordna med den sociala pelaren inom social ekonomi (inom GD EMPL). Det kräver också en ordentlig budgetfördelning, och absolut inte en minskning. SE-ekosystemet ser fram emot en konstruktiv dialog och konkreta svar om det industriella ekosystemets framtid, vi vill bli erkända som allierade som hjälper till att övervinna EU:s utmaningar.

Undertecknare